

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Nhật tụng Kālāma – Kinh tụng trích điểm

24/09/2023 – Kinh Hỏa Dụ

Kalama tri ân cô Diệu Hỷ ghi chép

Bài kinh tiếp theo là bài kinh Hỏa dụ. Hỏa dụ là bài kinh ví dụ về lửa. Chúng ta có nhiều bài kinh được đức Phật Ngài dùng hình ảnh lửa để ví dụ. Như vậy có nghĩa là tự “hỏa dụ” nhiều lắm. Trong bài kinh này Ngài nhắc đến một vấn đề rất đặc biệt, trong đời sống, trong cuộc tu. Tôi xin nhắc lại nha, người không có Ba La Mật, không có duyên giác ngộ quá khứ, quá khứ không tạo duyên Ba La Mật, tức là cũng công đức mà công đức được làm bằng lý tưởng giải thoát gọi là Ba La Mật. Người thiếu Ba La Mật, rồi lại thiếu sự nhận thức và nỗ lực trong hiện tại, thiếu 3 cái này nghe bài kinh này rất khó chấp nhận. Giả sử mình có duyên lành Ba La Mật đi mà trong đời hiện tại mình thiếu nhận thức và thiếu nỗ lực. Thiếu Nhận thức là sao? Ngay kiếp này mình không gặp mình sư thiện hữu thì coi như xong, mình không có cơ hội để tu tập. Thiếu gì người, cũng có duyên lành Ba La Mật nhưng không gặp đức Phật, không gặp mấy vị hiền thánh thì coi như duyên lành kia cũng bị vùi lấp. Như vậy thì, có Ba La Mật, có nhận thức nhưng thiếu cái thứ ba là nỗ lực; Nhận thức = có hiểu, có học giáo lý nhưng lại thiếu nỗ lực – không siêng, không ra sức thì duyên lành Ba La Mật + Nhận thức không đủ.

Còn chuyện các vị thấy trong kinh ai đó gặp đức Phật, gặp ngài Xá Lợi Phất, gặp thánh tăng nào đó họ chỉ nghe câu họ đắc thì mình phải hiểu ngầm, không đơn giản vậy đâu. Kiếp trước mấy người này nhận thức và nỗ lực của họ đã được lặp đi lặp lại rất là nhiều lần, rất rất là nhiều lần. Ngay kiếp này mình không thấy gì nhưng thật ra nhiều đời lắm lắm rồi. Thí dụ, trong kinh nói là Bồ Tát Sumedha – tiền thân đức Thích Ca Mâu Ni, cách đây 4 A Tăng Kỳ người ta đã đủ sức để người ta chứng Lục thông, nhưng mà người ta vì câu Phật đạo, có nguyện lớn nên người ta tiếp tục đi nữa.

Nhưng mà nhớ, trong kinh Pali ghi rõ: Vì nguyện lớn cho nên vị đó không chứng La Hán và vì vậy tiếp tục đi, chứ không phải chứng A La Hán rồi tiếp tục đi nữa là không được nha. Ngài Xá Lợi Phất, ngài Mục Kiền Liên cũng vậy, cách đây 1 A Tăng Kỳ các vị đã đủ phước duyên để chứng Lục thông nhưng vì nguyện lớn cho nên các ngài vẫn tiếp tục làm phàm phu và lăn trôi trong 3 cõi 6 đường, cuối cùng gặp đức Phật Thích Ca Mâu Ni và trở thành 2 vị đệ nhất, đệ nhị Thanh văn.

Tôi đi một vòng chưa vô được bài kinh Hỏa dụ, là vì sao? Là vì bài kinh này tôi đã nói rồi, chỉ dành cho người có duyên lành Ba La Mật, có nhận thức, đó là 2 cái, còn nếu có cái thứ 3 là tuyệt vời. Có duyên lành Ba La Mật, có nhận thức đúng đắn nghe bài kinh này mới chấp nhận được.

Và sẵn ở đây, tôi cũng nói luôn, niềm tin Phật pháp có nhiều cấp độ khác nhau. Có người họ có niềm tin vì trong lúc buồn nào đó vào chùa họ nghe được câu an ủi, trấn an, lòng họ thấy an tĩnh, an lạc thế là họ tin, chỉ vậy thôi. Niềm tin này sớm chiều thôi, chứ nó không có bền. Đến với đạo bằng cảm xúc, bằng tình cảm do mến một vị thầy, người bạn rồi mình đi chùa lâu ngày quen, xa chùa chịu không được, lần quần tới lui mình tưởng mình là Phật tử, đến với chùa bằng cảm xúc, đến do tình cảm, hoặc đến do điều tâm đắc nào đó thấy đạo Phật dạy đời vô thường, thấy dạy Nhân quả báo ứng hay hay mình theo.

Nhiều cấp lắm, đến với đạo Phật:

- Vì cảm xúc
- Vì tình cảm
- Vì 1, 2 câu kinh vừa ý mình.

Chưa. Phải tự mình thấm thía đời khổ thiết, chán thiết, rồi đi vào đạo chấp nhận được lời dạy của đức Phật là mọi thứ vô thường – khổ - vô ngã. Chấp nhận này ở mức độ sâu sắc. Sâu sắc là sao? Sâu sắc = Sau khi chấp nhận lời dạy đó của đức Phật, chính mình thấy rõ, biết rõ, và tin chắc rằng không có gì bền. Nhận thức này phải thường xuyên, liên tục nằm trong đầu mình. Thứ hai, khi Ngài dạy mọi thứ là khổ, mình cũng có được nhận thức này trong đầu mình, thường xuyên, liên tục thì cái đó mới xài được.

Bởi vì tôi nói không biết bao nhiêu lần, cứ nghe nói “đời là bể khổ” nhưng theo tôi biết thì rất đông Phật tử Việt Nam không được định nghĩa thế nào là khổ. Mình hiểu khổ theo nghĩa thế gian, nghĩa từ điển, Khổ = Máu lệ, là cái gì làm cho mình đau đớn thân xác hay buồn khổ tâm tư, hiểu vậy nghèo lắm.

Khổ ở đây = Khổ cảm giác & Khổ bản chất.

Khổ cảm giác = cái gì làm cho mình máu lệ, cái đó gọi là khổ cảm giác; cái đó mới một phần nhỏ thôi, phần lớn còn lại là khổ bản chất.

Khổ bản chất = Ngay chính sự có mặt của mình, của cảnh, của vật nó đã chông chênh, nó đã bấp bênh. Thấy vậy đó nhưng nó muốn mất lúc nào nó mất, mình thấy núi lở chưa? Có thấy sông cạn chưa? Về Ân

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Độ có thấy sông cạn chưa? Trong đời người, hỏi các vị tinh táo chút, các vị thấy người ta thích làm lăng mộ, lăng mộ Trung Quốc, lăng mộ Ba Tư, lăng mộ Việt Nam, lăng mộ của Campuchia, lăng mộ hoàng gia hay lăng mộ dân sự, các vị xét đi, có cái lăng mộ nào quá 100 năm mà còn được người ta một lòng cúng tế không? – các vị nhảy dựng lên “có, có” nhưng khoan, nghe kỹ câu hỏi: Có lăng mộ nào quá 100 năm mà vẫn được người ta **thiết tha** cúng tế không? Giờ kêu cái mà đi. Cái mộ của tui nè, tui chết rồi thì con tui nó còn thiết tha, tới cháu nội tui là nó bắt đầu hơi phai phai rồi đó, nhưng ít ra cháu nội nó có tí chút kỷ niệm với tui, nhưng lên tới cháu cố, cháu sơ, cháu sờ, cháu sẫm, cháu sấm cháu sít gì là rồi, xong luôn. Chẳng qua là vì quyền lợi, tài sản, giữ đất hương hỏa thì nó giữ đất ăn của, nói thẳng luôn, còn nếu tôi là một ông vua thì chỉ vì triều đại nó chưa mất, và lăng mộ của tôi được gọi là lăng mộ tiên vương, thì cũng vì mục đích chính trị, vì mục đích quyền lợi mà người ta tiếp tục duy trì hương khói ở đó thôi. Chứ còn, thứ nhất, còn ai nghĩ đến tui nữa; Thứ hai, người ta nghĩ đến chuyện cũ của tôi người ta cũng e chề lắm rồi. Nhưng chẳng qua vì sợ mà người ta ráng duy trì hương khói ở đó thôi. Đó là tôi nói về lòng người.

Còn nói về vật chất thì 100, 200 năm lăng mộ nào cũng phải tu sửa hết, tin tôi đi; các vị coi lịch sử xây dựng và duy trì bảo quản Vạn Lý Trường Thành các vị biết, nó không còn cái gì, ví dụ Vạn Lý Trường Thành dài 6000 cây số, các vị biết Vạn Lý Trường Thành thời Tần Thủy Hoàng bây giờ làm gì còn. Vạn Lý Trường Thành giờ mình thấy chỉ còn một đoạn rất ngắn được giữ từ đời Minh. Hán – Đường – Tống – Nguyên – Minh – Thanh; Nhà Minh, một đoạn ngắn thôi. Còn Vạn Lý Trường Thành của vua Tần Thủy Hoàng không còn nữa. Còn cái mình thấy giờ là một đoạn ngắn của nhà Minh. Còn tổng thể, nguyên cái dài xọc mà bây giờ mình thấy toàn là của đời sau hết; bắt đầu từ đời Thanh nó mới còn. Đời nhà Minh nó còn có một đoạn. Nó tu sửa liên tục.

Tôi lạc đề, đánh một vòng cho các vị thấy, kiếp người, thân xác, tình cảm, của cải vật chất, núi sông, lâu đài, lăng mộ, có cái gì bền không? Tôi nói sai không?

Giờ mới vô kinh nè.

Phật dạy, người không biết Phật pháp, người không biết giáo pháp, người không biết Đời là Khổ, cố vin, cố dựa vào cái này cái kia để tham chấp ở đời, cố vin, cố dựa vào những gì mình thấy, nghe, ngửi, nếm, đụng, cất cái nhà cũng mong cho nó lâu bền, mua một cái đồng hồ cũng mong cho nó lâu bền. Nhưng nếu mình hiểu Đạo mình sẽ thấy ra 2 chuyện giựt mình:

- Chuyện thứ nhất, những món đồ đó với mình – đũa nào bền hơn đũa nào? Rolex chính hãng Thụy Sĩ, 100 năm sai lệch có 5 giây thôi. Minh thì sao? Minh 30 tuổi, đồng hồ mình sai tùm lum hết, gan có vấn đề, phổi có vấn đề, bao tử có vấn đề; Riêng cái Rolex không đó, 100 năm, nếu được bảo trì đàng hoàng đừng rơi rớt thì 100 năm lệch 5 giây thôi. Minh thì sao? Đồng hồ sinh học của mình đã sai giờ rồi, còn nhỏ đã sai rồi. Minh ráng mình sửa, vô dầu, chạy riết được 50-70 năm. Rồi nhà cửa, tình cảm vợ chồng, con cái. Con cái mà nó có bò bịch, bạn trai bạn gái thì cha mẹ chỉ là zero, mình chỉ là cái máy rút tiền thôi. Vợ chồng này nọ chẳng qua chưa tiện bỏ nhau chứ cũng ngắn tới cổ rồi. Nhiều lắm. Cho nên, Ngài mới dạy, do không thấy mọi thứ như vậy cho nên người ta mới tìm cái này, tìm cái kia để người ta vin, dựa, tựa, tựa vào đó để mà sống; Giống như trẻ con, mê đồ chơi. Cho nên Ngài dạy, ngày nào mình còn dùng mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, ý, còn dùng mấy cái này để đi tìm điểm tựa thì ngày đó mình chỉ chuốc khổ thôi.

Đầu bài giảng tôi nói, các vị thiếu Ba La Mật + thiếu nhận thức = thiếu giáo lý + thiếu nỗ lực thì bài kinh này nghe kỳ lắm, trót quớt; nhưng có Ba La Mật + Có nhận thức + Có nỗ lực thì mới thấm bài kinh này.

Ngài nói rằng, cứ còn tin vào 6 trần, tin vào 6 căn mà đi tìm, ngày nào còn đại khờ như vậy chỉ có khổ thôi. Xong Ngài mới nói thế này: Thà mấy đồ bén nhọn chọt vô mắt, tai, mũi, lưỡi, nghe nó kỳ, cực đoan, nhưng Ngài chỉ giả định thôi, thà mắt, tai, mũi, lưỡi, mình bị tra tấn, hành hạ, thì nó không để lại hậu quả khốc liệt đau khổ như là mình dùng mắt, tai, mũi, lưỡi, thân để mà thương thức 5 trần.

Mình nghe quá sức cực đoan đi, cái gì ghê vậy? Thà dùng vật bén nhọn để mà tra tấn, đày đọa làm tổn thương mắt, tai, mũi, lưỡi còn hơn dùng nó để hưởng thụ, thương thức trần cảnh. Nhưng mà Ngài có giải thích. Ngài nói xong Ngài có giải thích:

Bởi vì, chuyện tra tấn hành hạ bằng vật bén nhọn nó đau thiệt nhưng bản thân nó không có để lại hậu quả ghê gớm cho bằng dùng 6 căn này để hưởng thụ.

- Thích ăn ngon = gieo mầm bàng sanh.
- Thích nhìn cái đẹp, thích nghe âm thanh = gieo mầm sa đọa, bàng sanh, địa ngục. Coi kỹ trong đó có câu kinh đó không. Nặng là địa ngục mà nhẹ là bàng sanh.

-

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Nó có chuyện nghịch lý thế này.

5 dục, sắc, thanh, khí, vị, xúc đi tìm để hưởng là khó, mà có rồi khó giữ, mà giữ được rồi, hễ hưởng thụ là tội. Đó là cái khổ luân hồi trong chỗ đó. Tìm thì khó, có thì khó giữ, mà có được rồi hưởng thì có tội. Minh bố thí, mình giữ giới, mình sanh ra giàu, đẹp thì được nhưng mình có lòng đăm đuối, đê mê trong cái giàu, cái đẹp đó là mình bị đọa.

Ở đây các vị có biết cái chuyện này không? Tôi giảng trong room này nhiều bà con chưa quen Phật pháp nghe cái này sốc lắm. Đạo Phật sao buồn quá vậy? Tìm được lạc thú ở đời khó, tìm được rồi khó giữ, mà giữ được rồi, không được hưởng vì hưởng là có tội. Vì sao? Vì hễ mình đăm mê trong thứ đó là chỉ có đi xuống thôi. Minh chỉ có được quyền làm công đức thì được nhưng hưởng thụ quả báu công đức là đi xuống. Còn chuyện người ta hưởng thụ người ta đi lên là sao? Là người ta đã chia mấy chục phần trăm trong đó tu hành trong đó. Thí dụ, mình giàu mình được quyền ăn ngon, mặc đẹp, đúng, nhưng mấy chục phần trăm trong ngày là phải sống thiện.

Sống thiện là sống sao? Biết nhàm chán thân xác, nhàm chán sanh tử, biết thương người, biết trắc ẩn, biết động lòng, trước nỗi đau, nỗi khổ người khác; phải có từ bi, chánh niệm, trí tuệ, thiền định, niềm tin, tâm, úy, trí tuệ, đa văn,... với cái này thì thỉnh thoảng mình được quyền hưởng thụ chút. Mà quyền đây không ai cho mình hết, chữ quyền ở đây là nó không đủ nhấn chìm mình sau khi mình chết. Quyền có nghĩa là vậy đó. Chứ còn tất cả công đức của mình, nếu được chuyển vào tài khoản giải thoát : Tất cả công đức nguyện là nhân lành giải thoát thì ok. Nhưng đại đột nguyện được cái này cái kia thì điều đó chứng minh mình chưa sợ sanh tử;

Tôi nhắc lại lần nữa, chỉ riêng chuyện thích ăn ngon, mặc đẹp; Thích ăn ngon mà công đức không đủ đời sau sanh ra làm loài ăn tạp; thích mặc đẹp mà không có công đức đủ đời sau sanh ra làm loài diêm đúa, lòe loẹt, sặc sỡ, ong bướm, sâu bọ. Có. Vào trong google, đánh đùm tui chữ “hoàng hậu Ubbari”, cả đời ăn rồi chỉ có chặm chút, sẫm soi nhan sắc, xong rồi xoay qua kêu người ta hầu hạ, sẫm, yếm tùm lum, dưỡng da, dưỡng nhan, cuối cùng chết làm con bọ hung. Cho nên, đây là lý do vì đâu Ngài dạy mình, thà là mấy giác quan này bị tàn phá, hủy hoại bởi vật bén nhọn, còn hơn dùng để hưởng thụ, thường thức trần cảnh.

Cuối cùng là cái thứ sáu, đối với ý thức, làm sao hủy được? Ngài nói thà là mình ngủ, còn tốt hơn để cái đầu nó thức mà nó nghĩ tầm bậy tầm bạ, nó thích cái này, ghét cái kia. Khi mình dùng 6 căn để đi tìm cái mình thích, trốn cái mình ghét thì chưa kể luân hồi, sanh tử, sa đọa, chỉ kể ngay hiện tại, khi mình dùng 6 căn để trốn khổ tìm vui, tìm cái thích, trốn cái ghét, đa phần mình khổ. Là vì sao? Vì mấy ai toại nguyện. Mấy ai toại nguyện? Mấy ai trốn được cái mình ghét, mấy ai tìm được cái mình thích? Cho nên, chưa kể đời sau kiếp khác, chỉ riêng đời này là mình đã khổ rồi.

Sau khi giảng được nửa bài kinh bắt đầu Ngài vô sâu.

Phần nửa bài đầu, thà là để các căn bị hủy hoại, tàn phá bởi vật bén nhọn. Nhưng nửa bài sau Ngài nói: Tại sao để các giác quan bị tàn phá?

Ngài nói:

- Bước một, Ngài nói thà các giác quan bị tàn phá tốt hơn là dùng nó để hưởng thụ trần cảnh.
- Bước hai, tại sao phải để nó bị tàn phá? Vẫn tiếp tục để nguyện nó nhưng tốt hơn bị tàn phá đó là gì? Sống chung với lũ bằng Chánh niệm và trí tuệ.

Bước một, Ngài nói, thà tự hủy hoại còn tốt hơn hưởng thụ. Tới bước hai Ngài nói, tại sao phải tàn phá, có cái tốt hơn tàn phá mà, đó là cứ sống bình thường nhưng kiểm soát 6 căn bằng chánh niệm, trí tuệ, luôn nhận thức: Mắt là vô thường, cái gì mắt thấy là vô thường, những cảm xúc nào có được từ cái nhìn cũng là vô thường.

- Con mắt mình là vô thường . – Đúng.
- Cái gì nó nhìn thấy cũng là vô thường - Đúng.
- Những cảm xúc nào, buồn vui tốt xấu có được từ cái nhìn ấy cũng vô thường. Và cứ vậy mà hiểu.
- Đối với tai, mũi, lưỡi, thân, ý tất thấy đều vô thường. Những cảm xúc nào, những trần cảnh nào liên hệ với nó trực hay gián tiếp thấy đều vô thường.

Ngày xưa chúng ta yêu màu tím, yêu lưu bút, yêu lá thuộc bài, yêu mái trường, phượng đỏ, tiếng ve mùa hạ. Khi qua tuổi học trò, nó đã là trò lố bịch, vớ vẩn. Chúng ta bắt đầu chuyên qua yêu ly chanh đường, con đường Duy Tân cây dài bóng mát, rồi thời sinh viên đại học cũng qua, chúng ta là những người “đêm đêm chiến hào nhìn sao trời mơ ngày hòa bình”, rồi đất nước đổi đời, mọi thứ lật ngược, chúng ta bị thương tật, bị chết trận, hoặc là đổi đời, bao nhiêu kỷ niệm đời lính không còn, sau đó chuyển qua thời

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

khác, kỷ niệm thời bao cấp, kỷ niệm thời vượt biên, kỷ niệm thời đất nước đổi mới,... từng bước từng bước, kỷ niệm những ngày tháng ở xứ người tuyết trắng mù sương. Giai đoạn nào cuộc đời mình cũng để lại cho mình vị ngọt và vị đắng, rồi thì sao? Bây giờ mình là ông cụ, bà lão, ngôi nhà già, nhớ lại cuộc đời, thời mực tím, phượng đỏ ở trường, thời sinh viên, thời đi lính, thời học cải tạo, thời vượt biên, thời bao cấp, thời đổi mới, đến bây giờ mình giàu, nếu trong nước thì về quận 2, quận 12, quận 7 gì đó kiếm cái nhà ở. Giờ mình ra nước ngoài thì sao? Trong nước giàu thì có ôsin, nước ngoài thì chui vô nhà già ngáp ngáp chờ lúc đi. Đêm đêm ngo ra ngoài cửa sổ nhìn tuyết rơi chờ để đi.

Không có gì bên hết.

Trong khi đó, phủ phàng và mĩa mai thay, cái đồng hồ Rolex trên tay mình từng phút từng giây, kim giờ vẫn đi đều đều như 30 năm trước. Nó đau là đau chỗ đó.

Giàn hoa giấy trước nhà vẫn đúng mùa trở hoa. Vườn rau sau nhà vẫn đúng mùa xanh tốt. Còn riêng mình thì sao? Già rồi, đêm đêm nghe tiếng thạch sùng, nghe tiếng tàu xa, đêm đêm nghe tiếng đồng hồ gõ, tát cả lụi hết. Cơ thể trên nói dưới không nghe, muốn đỡ cái chân không được, quên trước quên sau, mặt mũi đờm dãi, ai cũng ngán, gớm, sợ.

Cho nên, Ngài mới dạy, dùng 6 trần để thưởng thức thì sớm muộn cũng có ngày mình trả giá. Sớm hay muộn. Gân thì thất vọng ngay trong hiện tại. Xa chút là tuổi già, trọng bệnh, thời cận tử; Xa chút nữa đó là đời sau kiếp khác, đêm nay là bác sĩ, kỹ sư; Sáng mai dậy là trùn, dế, dòi, bọ, con ong, con bướm ở đâu mình không biết. Mà chẳng qua mình không tin.

Tại sao mình không tin?

- Một là thiếu Ba La Mật.
- Hai là thiếu nhận thức, không học giáo lý.
- Ba là không dành chút thời gian để sống như mình hiểu.

Thế là, mình đọc như đọc thần chú. Mình không tin Phật.

Tôi nói lần nữa. Không tin Phật theo niềm tin tín ngưỡng, mà Phật nói cái gì? Phật dạy Đạo Sống, sống sao? Phật định nghĩa lại hết: An lạc là gì? Đau khổ là gì? Hạnh phúc là gì? Chính Phật dạy cho mình thấy, chính Phật dạy cho mình hiểu, chính Phật dạy cho mình định nghĩa hạnh phúc, đau khổ, theo định nghĩa xưa giờ mình không để ý, mặc dù mình thừa hiểu nhưng mình không để ý.

Thí dụ, Phật dạy, đau khổ là gì? Là phải chịu đựng cái mà mình ghét. Hạnh phúc là gì? Là hưởng thụ cái mình thích. Mà ở đâu nó ra cái thích và ghét đó? Do Tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, và môi trường sống; 3 cái này nó cộng lại làm cho mình thích cái này thích cái kia, và có được cái mình thích gọi là hạnh phúc. Mình làm loài gì đó, mình thích máu tươi, thịt sống, khi có máu tươi thịt sống là hạnh phúc; Mình làm loài gì đó ăn xác động vật, mà có được thì thấy hạnh phúc; Mình mang thân người mình có được món này món kia vừa vặn với thân phận hình hài của con người mình bèn gọi đó là hạnh phúc. Chứ các vị biết không? Con sư tử, con cọp sáng sớm mà đưa nó miếng phô-mai, ly cafe nóng nó lắc đầu; thỏ nó nguyên đuôi nai, đuôi bò nó thích; con cá sấu, con linh cẩu, mình thấy cho nó miếng thịt dòi không, nó thích; chứ còn thấy cho nó nguyên chén yến, chén sâm – nó lắc đầu. Các vị thử đi. Con linh cẩu, cá sấu đưa chén yến nó lắc đầu, mà đưa nó đùi gà, heo xanh xanh, chuyển màu, bốc mùi, ruồi bu nó khoái, cười sằng sặc; trong khi mình đưa chén yến nó lắc đầu; sư tử sáng mà đưa nó cafe sữa, phô – mai, trái cây, cam tươi là nó lắc đầu. Người ta đã thử bao nhiêu lần rồi, sư tử nó không ăn bánh mì nướng giòn, nó thích ăn xương, liếm máu tươi, thịt sống. Bởi vì chủng loại nó là như vậy.

Cho nên, mình chốt lại: Hạnh phúc và đau khổ thế gian coi nặng, coi trọng vốn dĩ đi ra từ thích và ghét; mà cái thích, ghét này do tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý nhiều đời nó đúc kết nên. Giờ mình ở chung nhà, mình là mẹ con, chị em, anh em, cha con nhưng sở thích nó khác nhau. Ông bố là đàn ông, ông thích cái mà đưa con gái không thích, mà con gái ông nó là máu thịt của ông nó thích những cái mà ông bố không thích, bà mẹ thương con lắm, rút ruột, lấy máu và xương tạo ra hình hài thằng con trai, nó là phiên bản trung tính của bà, nhưng mà sao? Nó là con trai, nó thích cái mà đối với bà nó không tốt, mà bà thích những cái mà đưa con trai nó không thích. Nhà mình đó. Chưa kể. Hai thằng, anh em trai với nhau, thằng Tèo, thằng Tí sở thích nó cũng khác.

Hễ mình có cái mình thích mình gọi nó là hạnh phúc. Mình có cái mình ghét gọi nó là đau khổ.

Vì đức Phật muốn mình thấy cái này, Ngài đã dùng vô lượng phương tiện Ngài giải thích vô lượng cách nói mà mình không chịu nghe. Mình cứ nói đạo Phật bi quan. Có người nói, chắc Phật tu nhiều đời nhiều kiếp quá nên kiếp chót Phật nhìn đời u ám, rồi Phật muốn mình thấy vậy. No. Giờ mình coi Ngài nói cái gì, Ngài nói có đúng hay không?

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Cho nên vấn đề ở đây, sống giữa đời này, đôi khi mình đi tìm ai nói gì để mình nghe, nhưng lúc tỉnh táo mình sẽ thấy: Ai nói gì không quan trọng, mà điều người ta nói, không phải là Ai; Làm ơn bỏ cái “Ai” đi. Còn dính cái Ai là không được.

Tây nó có câu hay lắm “Bậc thượng nhân chú ý đến vấn đề, kẻ trung đẳng chú ý sự kiện, kẻ hạ nhân chú ý con người”. Các vị nghe câu này không?

- Hạ nhân chú ý con người
- Trung đẳng chú ý sự kiện
- Thượng nhân, thượng sĩ chú ý vấn đề

Thí dụ mình đi nghe giảng mà mình kiếm ông đó nổi tiếng trước cái đã. Dầu ngoài đời, ngoài đạo, đi nghe giảng, đi nghe hát, coi biểu diễn, phải lựa người nổi tiếng trước. Trong bụng mình không thích, nghe không hiểu nhưng mình thấy nó nổi tiếng mình khoái. Chú ý con người. Rồi ăn rồi cứ sẫm soi, nhỏ này đẹp, thằng kia xấu, nhỏ này mập thằng kia ốm, người này dễ thương, người kia dễ thương. Người này cư xử tui vậy vậy, người kia cư xử với tui vậy vậy, tức là suốt ngày mình quay quanh con người không. Thế giới này mênh mênh, mà tập trung vô mấy chục ký lô thôi. Đó là hạ nhân, hạ trí.

Hạng thứ hai, vượt qua khỏi cái đó, người ta chú ý tới sự kiện, tức là cái ngoài con người. Thí dụ, có chuyện gì đó họ tìm đến Phật pháp họ lắng nghe, hoặc là họ chỉ chú ý chuyện giải quyết vấn đề thôi. Thí dụ, họ ý tôi muốn làm giàu thì họ tập trung cái giàu đó thôi, họ không lo chuyện khác, họ muốn nổi tiếng họ làm sao nổi tiếng, họ muốn quyền lực họ làm sao có quyền lực, họ muốn cưới cô đó, cưới thằng đó họ chỉ làm sao cưới thôi. Họ chỉ chú ý sự kiện thôi, những chuyện ngoài ra họ không màng. Họ không bị gò bó, tùm tùm trong từng con người lật vật.

Thường mình luôn luôn sống với những con người. Nhưng dân trung cấp chú ý sự kiện. Muốn làm giàu thì sao cho có tiền, muốn có tiếng thì làm sao cho có tiếng,...

Riêng bậc thượng trí thì không. Họ không quan tâm con người, họ không quan tâm sự kiện mà họ quan tâm vấn đề. Là sao? Họ cũng ăn uống, đi đứng như mình nhưng họ có tự xét, ủa giàu vậy rồi tới gì nữa? Nổi tiếng như vậy rồi tới cái gì nữa? Quyền lực như vậy rồi tới cái gì nữa? Vợ đẹp, con ngoan, nhà lầu, xe hơi như vậy rồi tới cái gì nữa? Họ xét, họ buông. Bỏ 5 dục, họ đắc Sơ Thiên. Rồi tới cái gì nữa? Cứ như vậy họ chán, chán, buông, chán – buông, mới đi xa được. Bậc thượng sĩ, thượng nhân, thượng trí.

Còn bậc hạ nhân, hạ trí chỉ chú ý tới từng con người thôi: Vợ tôi, chồng tôi, con tôi, bạn tôi, kẻ thù của tui, ba tui, má tui, hàng xóm tui, bạn bè tui. Cứ lút chút, chú ý con người.

Còn hạng trung đẳng chú ý sự kiện. Hạng thứ ba chú ý vấn đề. Sâu hơn, chi tiết và rất ráo.

Nhớ cái đó, cái đó quan trọng.

Nửa bài kinh sau Ngài nói, thay vì hủy hoại 6 căn thì tại sao không kiểm soát nó bằng Niệm và Tuệ. Nếu ngay đời này đủ duyên – chứng thánh, nếu không chứng thánh thì chí ít, tối thiểu được hiện tại lạc trú, an lạc hiện tiền, an lạc trước mắt, và tắt hơi rồi thì hậu vận cũng được bảo đảm. Bảo đảm là sao? Đức Phật Ngài dạy, tu đúng, tu đủ có 5 hứa hẹn:

- Nếu không chứng đạo thuở bình sinh, trẻ khỏe thì chứng đạo lúc trọng bệnh/ cận tử.
- Nếu lúc trọng bệnh, cận tử không chứng đạo, về trời gặp các vị Thiên tử người ta nhắc nhở cho.
- Nếu đến lúc đó vẫn không chứng được thì khi gặp Phật ra đời, mình cũng là bậc tốc chứng, đắc lệ, chỉ nghe cái là đắc.
- Nếu cả cơ hội này cũng hút luôn thì khi Ba La Mật chín muồi, không gặp chư Phật Chánh Đẳng Giác ra đời thì tự động chuyển nguyện, trở thành Độc Giác tự đắc một mình, trên không thầy dưới không trò.

Nhớ, tất cả là 5 chôn về của một người tu đúng và tu đủ. Đúng mà có đủ nữa nha. Đúng khác đủ khác. Bởi vì đi đúng đường chưa đủ, phải đi đủ nữa. Đúng đường 10km, mình đi 2km, mình queo vô quán mình nằm ngủ thì kiếp nào mà tới? Tu đúng khác, tu đủ khác. 5 cái này dành cho người tu đúng và tu đủ.

Chúc các vị ngày vui. Bye./.